

Научна хроника

Јубилеј Тихомира Ђорђевића у његовом родном граду

Приказ изложбе и публикације: Владана Стојадиновић, *Тихомир Р. Ђорђевић, Књажевац, 19. фебруар 1868 – Београд, 28. мај 1944.*

Бојан Ристић

Прослава стотину педесете годишњице рођења Тихомира Ђорђевића велики је културни догађај. То је био и повод да се великом научнику, пре свега етнологу и фолклористи, одужи и родни град – Књажевац.

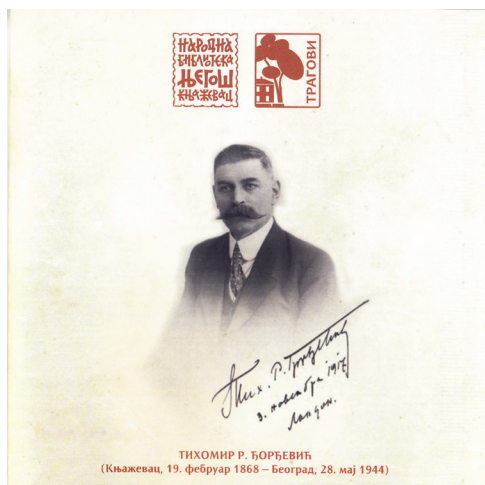
Важна истраживања овог научника сакупљена су у његовим делима: *Наш народни живот* (десет томова), *Зле очи у веровању Јужних Словена*, *Из Србије кнеза Милоша*, *Белешке о нашој народној поезији*, *Вештица и вила у нашем народном веровању и предању*, *Вампир и друга бића у нашем народном веровању и предању*, *Деца у веровањима и обичајима нашега народа*, као и у бројним студијама, прилозима и чланцима. Ђорђевић је био веома предани посматрач и истраживач бројних области српског народног живота, међутим, истовремено су га занимали и живот и обичаји других народа који су живели у оновременој Србији и на целокупном простору Балкана.

Прегалаштво и рад Тихомира Ђорђевића не смеју бити заборањени. Година његовог јубилеја прилика је да се присетимо његовог живота и рада, али и породице из које је потекао.

Народна библиотека „Његош“ у Књажевцу и њен директор Владана Стојадиновић представили су 24. маја 2018. године изложбу посвећену Тихомиру Ђорђевићу, као и штампани каталог једноставног наслова *Тихомир Р. Ђорђевић (Књажевац, 19. фебруар 1868 – Београд, 28. мај 1944)*. У уводу аутор пише да је „изложба посвећена Књажевчанима свих генерација и другим љубитељима националне и књажевачке науке и културе, као подсећање на великана научне мисли чије је дело вредно памћења, сећања и проучавања и чије трагове треба следити“.

Поред аутора Владане Стојадиновић, на отварању изложбе присутнима се обратила проф. др Данијела Поповић Николић са Департамента за српски језик и књижевност Филозофског факултета у Нишу, рецензент изложбе. Изложбу је отворио Зоран Стевановић, историчар из Алексинца, који је први уступио део грађе за изложбу. Гости библи-

отеке били су представници Центра за културу из Општине Алекси-
нац, града за који такође везујемо име Тихомира Ђорђевића.

Каталог изложбе Тихомир Р. Ђорђевић
(Књажевац, 19. фебруар 1868 – Београд, 28. мај 1944)

Извори коришћени за прикупљање грађе и приређивање изложбе о животу и делу Тихомира Ђорђевића били су разноврсни и обухватили су: Архив САНУ (Београд), Библиотеку Матице српске (Нови Сад), Завичајни музеј Алексинач, Народну библиотеку „Његош“ (Књажевац) и друге, али најзначајнији извор била је Народна библиотека Србије из Београда, где се налазе библиотеке-легати Тихомира Ђорђевића и сестара Љубице и Данице Јанковић, Ђорђевићевих сестричина.

На отварању изложбе о Тихомиру Ђорђевићу,
24. мај 2018, Народна библиотека „Његош“, Књажевац

Тихомир Ђорђевић родио се у Књажевцу од оца Радосава (1839–1889) и мајке Јелисавете (1844–1915). Отац Радосав родио се у Бањи Алексиначкој (данас Сокобања, тамо је и умро) и по завршетку школовања (Богословије у Београду) радио је четири године као практикант у суду у Књажевцу. Ту је сreo будућу супругу, Тихомирову мајку, која је била кћер Стевана Јовановића, такође чиновника. Ипак, породица Ђорђевић је убрзо након Тихомировог рођења (1868) напустила Књажевац јер је Радосав примио свештенички чин и добио парохију у селу Брестовцу (данас у саставу града Бора).

Тихомир и Владимир Ђорђевић
с мајком Јелисаветом, Алексинач, 1903.

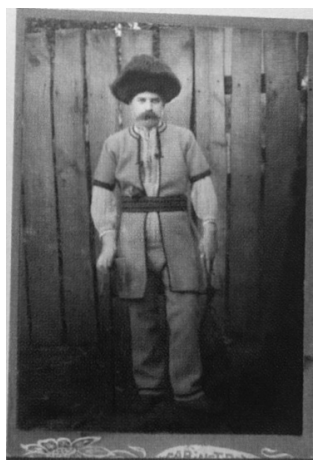
У Брестовцу, већ наредне 1869. године, родио се брат Тихомира Ђорђевића Владимир Ђорђевић (1869–1938), композитор и етномузиколог. Сестра Драгиња Драга Јанковић (1872–1963) бавила се књижевним радом, док су њене кћери академик Љубица Јанковић (1894–1974) и Даница Јанковић (1898–1960) оснивачи етнокореологије и етномузикологије у Србији. Најмлађи брат Боривој Ђорђевић (1876–1890) умро је као дечак.

Осим докумената који сведоче о Ђорђевићевом животу и научном раду, на изложби су представљене копије писама које су чланови породице Ђорђевић међусобно слали једни другима. Међу њима су посебно

значајна она писма која је непосредно по завршетку Првог светског рата слао Владимир Ђорђевић из Болијеа у Француској брату Тихомиру, који је био у Лондону у мировној мисији. Као експерт, на мировној конференцији у Паризу 1919. године, Тихомир Ђорђевић учествовао је у решавању спорова око разграничења са суседним државама. Била су му поверена питања Влаха, Шоплука и Македоније, чему је допринело неколико његових радова на ове теме.

Тихомир Ђорђевић (лево),
наредник, командир болничке чете
у Зајечару и Нишу, 1915.

Тихомир Ђорђевић
у влашкој ношњи

Такође, копије преписке Тихомира Ђорђевића са Српском краљевском академијом нашле су своје место на изложби. Међу њима је и допис Академије философских наука Српској краљевској академији, којим се Ђорђевић предлаже за редовног (правог) члана академије, као и копија Ђорђевићевог писма из 1937. године председнику Српске краљевске академије Александру Белићу, у којем захваљује на пријему за правог члана академије.

Треба споменути и то да је изложби претходио јавни час под називом „Знаменити људи Књажевца – Тихомир Ђорђевић“, који је аутор изложбе Владана Стојадиновић одржала ученицима Техничке школе у Књажевцу, у сарадњи са школом и Удружењем за неговање традиције „Извор“, у циљу представљања млађим суграђанима живота и научног дела академика Ђорђевића.

Уз изложбу о Тихомиру Ђорђевићу штампан је изложбени каталог који је сачинила Владана Стојадиновић. У њему је на занимљив и приступачан начин дат преглед рада Тихомира Ђорђевића, а посебну пажњу привлаче ретке фотографије и снимци докумената и руко-

писне грађе. Издавач публикације је Народна библиотека „Његош“ из Књажеваца, у оквиру едиције „Трагови“ (Књажевац, 2018).

Бојан Ристић, професор
Техничка школа, Књажевац
Е-пошта: bojan.d.ristic@gmail.com

Примљено: 1. 8. 2018.
Прихваћено: 1. 9. 2018.

Извори илустрација

Сл. 1 – Насловна страна каталога: Владана Стојадиновић, *Тихомир Ђорђевић (Књажевац, 19. фебруар 1868 – Београд, 18. мај 1944)*, Народна библиотека „Његош“, Књажевац 2018.

Сл. 2 – На отварању изложбе о Тихомиру Ђорђевићу, 24. мај 2018, Народна библиотека „Његош“, Књажевац.

Сл. 3 – Тихомир и Владимир Ђорђевић с мајком Јелисаветом, Алексинац 1903 (из Каталога, стр. 7).

Сл. 4 – Тихомир Ђорђевић као наредник, командир болничке чете у Зајечару и Нишу, 1915 (из Каталога, стр. 10).

Сл. 5 – Тихомир Ђорђевић у влашкој ношњи (из Каталога, стр. 14).